

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (prvá komora)

z 11. júna 2015*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Nariadenie (ES) č. 1346/2000 — Článok 2 písm. g), článok 3 ods. 2 a článok 27 — Nariadenie (ES) č. 44/2001 — Súdna spolupráca v občianskych veciach — Hlavné konkurzné konanie — Vedľajšie konkurzné konanie — Konflikt právomocí — Výlučná alebo alternatívna právomoc — Určenie rozhodného práva — Určenie majetku dlžníka, na ktorý sa vzťahuje vedľajšie konkurzné konanie — Zistenie, kde sa tento majetok nachádza — Majetok nachádzajúci sa v treťom štáte“

Vo veci C-649/13,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný Tribunal de commerce de Versailles (Francúzsko), rozhodnutím z 21. novembra 2013 a doručený Súdnemu dvoru 6. decembra 2013, v konaniach:

Comité d'entreprise de Nortel Networks SA a i.

proti

Cosmeovi Rogeauovi, konajúcemu ako správca vo vedľajšom konkurznom konaní proti spoločnosti Nortel Networks SA,

a

Cosme Rogeau, konajúci ako správca vo vedľajšom konkurznom konaní proti spoločnosti Nortel Networks SA,

proti

Alanovi Robertovi Bloomovi,

Alanovi Michaelovi Hudsonovi,

Stephenovi Johnovi Harrisovi,

Christopherovi Johnovi Wilkinsonovi Hillovi,

konajúcim ako spoloční správcovia v hlavnom konkurznom konaní proti spoločnosti Nortel Networks SA,

* Jazyk konania: francúzština.

SÚDNY DVOR (prvá komora),

v zložení: predseda prvej komory A. Tizzano, sudcovia A. Borg Barthet, E. Levits, M. Berger (spravodajkyňa) a F. Biltgen,

generálny advokát: P. Mengozzi,

tajomník: C. Strömholm, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 6. novembra 2014,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Comité d'entreprise de Nortel Networks SA a i., v zastúpení: R. Dammann a M. Boché-Robinet, avocats,
- C. Rogeau, konajúci ako správca vo vedľajšom konkurznom konaní proti spoločnosti Nortel Networks SA, v zastúpení: A. Tchekhoff a E. Fabre, avocats,
- A. R. Bloom, A. M. Hudson, S. J. Harris a Ch. J. Wilkinson Hill, konajúci ako spoloční správcovia v hlavnom konkurznom konaní proti spoločnosti Nortel Networks SA, v zastúpení: C. Dupoirier, avocat,
- francúzska vláda, v zastúpení: F.-X. Bréchet a D. Colas, splnomocnení zástupcovia,
- vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: L. Christie, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci B. Kennelly, barrister,
- Európska komisia, v zastúpení: M. Wilderspin, splnomocnený zástupca,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 29. januára 2015,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 2 písm. g), článku 3 ods. 2 a článku 27 nariadenia Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní (Ú. v. ES L 160, s. 1; Mim. vyd. 19/001, s. 191).
- 2 Tento návrh bol predložený na jednej strane v rámci sporu medzi Comité d'entreprise de Nortel Networks SA (zamestnanecká rada spoločnosti Nortel Networks SA, ďalej len „NNSA“) a i. a C. Rogeauom, konajúcim ako správca vo vedľajšom konkurznom konaní začatom vo Francúzsku proti NNSA (ďalej len „vedľajšie konanie“), vo veci žaloby najmä o zaplatenie odstupného, a na strane druhej sporu medzi C. Rogeauom, konajúcim ako správca vo vedľajšom konaní, a A. R. Bloomom, A. M. Hudsonom, S. J. Harrisom a Ch. J. Wilkinsonom Hillom, konajúcim ako spoloční správcovia („joint administrators“, ďalej len „spoloční správcovia“) v hlavnom konkurznom konaní začatom v Spojenom kráľovstve proti NNSA (ďalej len „hlavné konanie“), týkajúceho sa žaloby vo veci núteného vedľajšieho účastníctva.

Právny rámec

Nariadenie č. 1346/2000

3 Odôvodnenia 6 a 23 nariadenia č. 1346/2000 stanovujú:

„(6) V súlade so zásadou proporcionality by sa toto nariadenie malo obmedziť na ustanovenia o súdnej právomoci na začatie konkurzného konania a na rozsudky, ktoré sú vynesené priamo na základe konkurzného konania a ktoré sú s takýmto konaním úzko späté. Okrem toho by toto nariadenie malo obsahovať ustanovenia o uznávaní takých rozsudkov a o príslušnom práve, ktoré tiež splňajú túto zásadu.“

...

(23) Toto nariadenie, pokiaľ ide o otázky, na ktoré sa vzťahuje, by malo stanoviť jednotné kolízne normy, ktoré v rozsahu svojej platnosti nahrádzajú vnútroštátne pravidlá medzinárodného práva súkromného. Ak nie je stanovené inak, platí právny predpis členského štátu, ktorý konanie začal (*lex concursus*). Táto kolízna norma by mala platiť tak pre hlavné konanie, ako aj miestne konania; *lex concursus* určuje všetky účinky konkurzného konania, procesné aj hmotné, na dotknuté osoby a právne vzťahy. Určuje všetky podmienky začatia, vedenia a uzavretia konkurzného konania.“

4 Článok 2 nariadenia č. 1346/2000, nazvaný „Definície pojmov“, stanovuje:

„Na účely tohto nariadenia:

...

g) „členský štát, v ktorom sa majetok nachádza“, znamená v prípade:

- hmotného majetku, členský štát, na ktorého území sa tento majetok nachádza,
- majetku a práv, pri ktorých sa vlastníctvo alebo nárok musí zapisovať do verejného registra, členský štát, pod ktorého právomocou sa takýto register vedie,
- pohľadávok, členský štát, na ktorého území má tretia strana, ktorá je tieto pohľadávky povinná uhradiť, centrum svojich hlavných záujmov v zmysle článku 3 ods. 1;

...“

5 Podľa článku 3 nariadenia, nazvaného „Medzinárodná súdna právomoc“:

„1. Právomoc na začatie konkurzných konaní majú sudy členského štátu, na ktorého území sa nachádza centrum hlavných záujmov dlžníka. Pri obchodných spoločnostiach a u právnických osôb sa v prípade neprítomnosti dôkazu o opaku za centrum hlavných záujmov považuje miesto, kde majú svoje registrované sídlo.“

2. Ak sa centrum hlavných záujmov dlžníka nachádza na území niektorého členského štátu, sudy iného členského štátu majú právomoc začať konkurzné konanie proti tomuto dlžníkovi len vtedy, ak má na území tohto iného členského štátu nejaký podnik. Účinky takéhoto konania sú obmedzené na majetok dlžníka nachádzajúci sa na území tohto členského štátu.“

...“

- 6 Článok 25 uvedeného nariadenia, nazvaný „Uznávanie a vymáhateľnosť iných súdnych rozhodnutí“, stanovuje:

„1. Súdne rozhodnutia vynesené súdom, ktorého rozhodnutie o začatí konania sa uznáva... a ktoré sa týkajú priebehu a uzavretia konkurzného konania a súdom schválených vyrovnaní, sa budú taktiež uznávať bez ďalších formalít. Takéto súdne rozhodnutia sú vymáhateľné v súlade s článkami 31 až 51, s výnimkou článku 34 ods. 2... dohovoru [z 27. septembra 1968] o súdnej právomoci a vymáhaní rozsudkov v občianskych a obchodných veciach [(Ú. v. ES L 299, 1972, s. 32), v znení zmien a doplnení dohovorov o pristúpení nových členských štátov k tomuto dohovoru].

Prvý pododsek sa vzťahuje aj na súdne rozhodnutia priamo vyplývajúce z konkurzného konania a súdne rozhodnutia s ním úzko súvisiace, aj vtedy, ak ich vynesie iný súd.

...

2. Uznávanie a vymáhanie súdnych rozhodnutí iných, ako boli uvedené v odseku 1, sa riadi dohovorom uvedeným v odseku 1, ak sa tento dohovor v danom prípade uplatňuje.

...“

- 7 Článok 27 nariadenia č. 1346/2000, nazvaný „Začatie konaní“, stanovuje:

„Ak súd členského štátu začne konanie uvedené v článku 3 ods. 1, ktoré sa uznáva v inom členskom štáte (hlavné konanie), potom súd s právomocou podľa článku 3 ods. 2 v inom členskom štáte môže začať vedľajšie konkurzné konanie... Jeho účinky sa obmedzujú na majetok dlžníka nachádzajúci sa na území tohto iného členského štátu.“

Nariadenie (ES) č. 44/2001

- 8 Článok 1 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42) definuje pôsobnosť tohto nariadenia takto:

„1. Toto nariadenie sa uplatní v občianskych a obchodných veciach bez ohľadu na povahu súdu alebo tribunálu. Neuplatní sa najmä na daňové, colné a správne veci.

2. Nariadenie sa neuplatní na

...

b) konkurz, konania týkajúce sa vyrovnania zadlžených obchodných spoločností alebo iných právnických osôb a podobné konania;

...“

Spory vo veci samej a prejudiciálna otázka

- 9 Skupina Nortel bola poskytovateľom technických riešení určených telekomunikačným sieťam. Nortel Networks Limited (ďalej len „NNL“) so sídlom v Mississauga (Kanada) vlastnila väčšinu dcérskych spoločností skupiny Nortel na svete, medzi ktoré patrí aj NNSA so sídlom v Yvelines (Francúzsko).

- 10 Takmer všetko duševné vlastníctvo pochádzajúce z činnosti výskumu a vývoja špecializovaných dcérskych spoločností skupiny Nortel bolo zaregistrované hlavne v Severnej Amerike v mene NNL, ktorá poskytovala svojim dcérskym spoločnostiam, medzi ktoré patrí aj NNSA, výlučné bezplatné licencie na využívanie duševného vlastníctva tejto skupiny. Uvedené dcérske spoločnosti mali mať takisto určitý hospodársky vlastnícky vzťah („beneficial ownership“) k tomuto duševnému vlastníctvu, a to pomerne k výške ich príspevkov. Dohoda v rámci skupiny, nazvaná „Master R&D Agreement“ (ďalej len „dohoda MRDA“), zakotvovala právne vzťahy medzi NNL a týmito dcérskymi spoločnosťami.
- 11 Skupina Nortel mala v roku 2008 vážne finančné ťažkosti a jej riaditelia sa rozhodli začať paralelne konkurzné konania v Kanade, Spojených štátoch a v Európskej únii. Rozhodnutím zo 14. januára 2009 High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (Spojené kráľovstvo), začal hlavné konkurzné konanie podľa anglického práva proti všetkým spoločnostiam skupiny Nortel so sídlom v Únii, medzi ktoré patrí aj NNSA, na základe článku 3 ods. 1 nariadenia č. 1346/2000.
- 12 Na základe spoločného návrhu zo strany NNSA a spoločných správcov začal vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, rozhodnutím z 28. mája 2009 vedľajšie konanie proti NNSA a určil C. Rogeaua za správcu v tomto konaní.
- 13 Dňa 21. júla 2009 skončil protokolom o dohode o skončení sporu spor so zamestnancami v rámci NNSA (ďalej len „protokol o skončení sporu“). Táto dohoda stanovovala zaplatenie odstupného, ktorého časť bola splatná hneď a druhá časť, nazvaná „odročené odstupné“ (ďalej len „odročené odstupné“), mala byť vyplatená po skončení prevádzky z disponibilných prostriedkov pochádzajúcich z predaja aktív po úhrade dlhov vzniknutých v dôsledku výkonu činnosti NNSA počas hlavného a vedľajšieho konania, ako aj nákladov na správu („administration expenses“).
- 14 Dňa 1. júla 2009 bol orgánmi v oboch konaniach podpísaný protokol o koordinácii hlavného a vedľajšieho konania (ďalej len „protokol o koordinácii“), podľa ktorého sú najmä náklady na správu splatné v plnom rozsahu prednostne bez ohľadu na miesto, kde sa predávané aktíva nachádzajú. Rozsudkom z 24. septembra 2009 vnútroštátny súd schválil najmä protokoly o koordinácii a o skončení sporu.
- 15 Na to, aby sa dosiahlo lepšie zhodnotenie aktív skupiny Nortel, sa správcovia v rôznych konkurzných konaniach začatých po celom svete dohodli na tom, aby boli uvedené aktíva predané globálne, podľa jednotlivých druhov činností. Podľa dohody s názvom „Interim Funding and Settlement Agreement“ (ďalej len „dohoda IFSA“), ktorá bola uzatvorená 9. júna 2009 medzi NNL a viacerými dcérskymi spoločnosťami skupiny Nortel, sa tieto dcérske spoločnosti v potrebnom čase vzdajú svojich práv priemyselného a duševného vlastníctva, ktoré spadajú pod dohodu MRDA. Naopak licenčné práva dcérskych spoločností budú zachované až do skončenia konkurzného konania a prevodu a práva uvedených dcérskych spoločností ako ekonomických vlastníkov predmetného duševného vlastníctva budú zachované.
- 16 Podľa dohody IFSA budú výnosy z prevodov aktív skupiny Nortel uložené na viazaných účtoch, nazývaných „lockbox“ (ďalej len „lockbox“), v úverových inštitúciách so sídlom v Spojených štátoch, pričom bez dohody všetkých dotknutých subjektov tejto skupiny nemôže dôjsť k žiadnemu rozdeľovaniu súm, ktoré boli prevedené do „lockboxu“. NNSA pristúpila k dohode IFSA na základe dohody o prístupení uzatvorenej 11. septembra 2009. Výnosy z prevodov boli viazané tak, ako to bolo uvedené v dohode IFSA, bez toho, aby doposiaľ došlo k dohode o ich rozdelení.
- 17 Dňa 23. novembra 2010 bol v správe vypracovanej C. Rogeauom v rámci vedľajšieho konania konštatovaný zostatok 38 980 313 eur na bankových účtoch NNSA k 30. septembru 2010, čo umožnilo plánovať od mája 2011 prvú splátku odročeného odstupného. Po výzve zamestnaneckej rady NNSA však C. Rogeau listom z 18. mája 2011 zamestnaneckej rade NNSA oznámil, že nie je možné uplatniť podmienky protokolu o skončení sporu, pretože z prognózy likvidity vyplynula záporná suma približne

6 miliónov eur, a to z dôvodu viacerých žiadostí spoločných správcov o zaplatenie, najmä z dôvodu nákladov vzniknutých v dôsledku výkonu činnosti skupiny Nortel počas konania, ako aj prevodu určitých aktív.

- 18 Zamestnanecká rada NNSA a bývalí zamestnanci NNSA spochybnili tento skutkový stav a podali žalobu na Tribunal de commerce de Versailles (Obchodný súd, Versailles, Francúzsko), aby ten na jednej strane určil, že vedľajšie konanie im dáva výlučné a priame právo na podiel z ceny za celkový prevod aktív skupiny Nortel patriaci NNSA, a na strane druhej uložil C. Rogeauovi v postavení správcu povinnosť bezodkladne zaplatiť najmä odročené odstupné vo výške súm, ktoré má NNSA k dispozícii.
- 19 Následne C. Rogeau podal návrh, aby sa spoloční správcovia stali vedľajšími účastníkmi konania na vnútroštátnom súde, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania. Spoloční správcovia však podali na Tribunal de commerce de Versailles návrh, aby okrem iného vyhlásil, že nie je príslušným súdom na medzinárodnej úrovni, ale že príslušným súdom je High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division. Subsidiárne spoloční správcovia požiadali vnútroštátny súd, aby okrem iného vyhlásil, že nie je príslušný rozhodovať o majetkoch a právach, ktoré sa nenachádzajú vo Francúzsku v zmysle článku 2 písm. g) nariadenia č. 1346/2000 v čase rozhodnutia o začatí vedľajšieho konania.
- 20 Vnútroštátny súd vysvetlil, že na účely rozhodnutia o návrhoch, ktoré mu boli predložené, musí najprv rozhodnúť o vlastnej právomoci určiť rozsah účinkov vedľajšieho konania. Domnieva sa takisto, že bude musieť určiť, či účinky vedľajšieho konania možno rozšíriť na majetok dlžníka nachádzajúci sa mimo Únie.
- 21 Za týchto podmienok Tribunal de commerce de Versailles rozhodol prerušiť konanie a položil Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Má súd štátu, v ktorom bolo začaté vedľajšie konanie, výlučnú, alebo alternatívnu právomoc so súdom štátu, v ktorom bolo začaté hlavné konanie, rozhodnúť o určení majetku dlžníka, na ktorý sa vzťahujú účinky vedľajšieho konania podľa článku 2 písm. g), článku 3 ods. 2 a článku 27 nariadenia č. 1346/2000, a je v prípade výlučnej alebo alternatívnej právomoci príslušným právom právom hlavného, alebo vedľajšieho konania?“

O prejudiciálnej otázke

- 22 Položená otázka sa delí na dve časti, ktoré je potrebné preskúmať oddelene. Prvá časť otázky sa teda týka rozdelenia súdnej právomoci medzi súdom v hlavnom konaní a súdom vo vedľajšom konaní, kým podľa druhej časti sa má identifikovať právo uplatniteľné na určenie majetku dlžníka, na ktorý sa vzťahujú účinky vedľajšieho konania.

O prvej časti otázky

- 23 Prvou časťou svojej otázky sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 3 ods. 2 a článok 27 nariadenia č. 1346/2000 vykladať v tom zmysle, že súdy členského štátu, v ktorom bolo začaté vedľajšie konkurzné konanie, majú výlučnú, alebo alternatívnu právomoc so súdmi členského štátu, v ktorom bolo začaté hlavné konkurzné konanie, rozhodnúť o určení majetku dlžníka, na ktorý sa vzťahujú účinky tohto vedľajšieho konania.
- 24 V tejto súvislosti hoci sa otázka týka výlučne nariadenia č. 1346/2000, predsa je potrebné najprv zistiť, či je právomoc vnútroštátneho súdu, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, v tomto kontexte založená na tomto nariadení alebo na nariadení č. 44/2001. Ďalej je potrebné overiť, či je na

základe ustanovení uplatniteľného nariadenia právomoc tohto súdu daná v prípade, o aký ide vo veci samej. Napokon je potrebné preskúmať otázku, či sa takáto právomoc má považovať za výlučnú alebo alternatívnu.

O uplatniteľnosti nariadení č. 1346/2000 a 44/2001

- 25 Je potrebné pripomenúť, že spory vo veci samej patria do rámca uplatňovania dohôd uzatvorených účastníkmi konania vo veci samej alebo medzi nimi, medzi ktoré patria najmä dohody IFSA a MRDA, ako aj protokoly o koordinácii a o skončení sporu. V rámci sporu o výklad jednej alebo viacerých týchto dohôd možno právomoc rozhodnúť v tomto spore založiť na ustanoveniach nariadenia č. 44/2001, a to aj vtedy, keď v uvedenom spore proti sebe stoja správcovia v dvoch konkurzných konaniach, hlavnom a vedľajšom, pričom každé z nich spadá pod nariadenie č. 1346/2000.
- 26 V tejto súvislosti Súdny dvor už uviedol, že nariadenia č. 44/2001 a 1346/2000 sa majú vykladať takým spôsobom, aby nedochádzalo k žiadnemu prekryvaniu medzi právnymi normami, ktoré tieto texty stanovujú, a k žiadnej právnej medzere. Žaloby vylúčené podľa článku 1 ods. 2 písm. b) nariadenia č. 44/2001 z pôsobnosti tohto nariadenia, keďže patria medzi „konkurz, konania týkajúce sa vyrovnania zadlžených obchodných spoločností alebo iných právnických osôb a podobné konania“, teda patria do pôsobnosti nariadenia č. 1346/2000. Symetricky žaloby, ktoré nepatria do pôsobnosti článku 3 ods. 1 nariadenia č. 1346/2000, patria do pôsobnosti nariadenia č. 44/2001 (rozsudok Nickel & Goeldner Spedition, C-157/13, EU:C:2014:2145, bod 21 a citovaná judikatúra).
- 27 Súdny dvor takisto uviedol, že pôsobnosť nariadenia č. 1346/2000 by nemala byť predmetom širokého výkladu a že len žaloby, ktoré vyplývajú priamo z konkurzného konania a sú s ním úzko späté (ďalej len „súvisiace žaloby“), sú vylúčené z pôsobnosti nariadenia č. 44/2001. V dôsledku toho iba také žaloby patria do pôsobnosti nariadenia č. 1346/2000 (pozri rozsudok Nickel & Goeldner Spedition, C-157/13, EU:C:2014:2145, body 22 a 23, ako aj citovanú judikatúru).
- 28 Napokon rozhodujúcim kritériom, ktoré Súdny dvor použil na stanovenie oblasti, do ktorej patrí určitá žaloba, nie je procesný kontext, do ktorého táto žaloba patrí, ale jej právny základ. Podľa tohto prístupu treba preskúmať, či právo alebo povinnosť, ktoré sú základom žaloby, majú svoj pôvod vo všeobecných pravidlách občianskeho alebo obchodného práva, alebo v odchylných pravidlách, ktoré sú osobitné pre konkurzné konania (rozsudok Nickel & Goeldner Spedition, C-157/13, EU:C:2014:2145, bod 27).
- 29 V tomto prípade aj keď vnútroštátny súd musí overiť obsah rôznych dohôd uzatvorených účastníkmi konania vo veci samej, predsa sa zdá, že práva alebo povinnosti, na ktorých sú založené žaloby vo veci samej, vyplývajú priamo z konkurzného konania, sú s ním úzko späté a vychádzajú z pravidiel týkajúcich sa konkurzných konaní.
- 30 Riešenie sporov vo veci samej totiž závisí najmä od rozdelenia výnosu z predaja aktív NNSA medzi hlavné konanie a vedľajšie konanie. Ako sa zdá, že vyplýva z protokolu o koordinácii, a ako to potvrdili aj účastníci konania na pojednávaní, toto rozdelenie sa má v podstate uskutočniť na základe ustanovení nariadenia č. 1346/2000 bez toho, aby mal uvedený protokol alebo iné dohody, o ktoré ide vo veci samej, zmeniť jeho obsah. Zdrojom práv alebo povinností, na ktorých sú založené žaloby vo veci samej, je teda článok 3 ods. 2 a článok 27 nariadenia č. 1346/2000, čo vedie k tomu, že toto nariadenie sa uplatňuje.

O pravidlách právomoci stanovených v nariadení č. 1346/2000

- 31 Pokiaľ ide o právomoc súdu, ktorý začal vedľajšie konkurzné konanie, rozhodnúť o určení majetku dlžníka, na ktorý sa vzťahujú účinky tohto konania, je ustálenou judikatúrou, že článok 3 ods. 1 nariadenia č. 1346/2000 sa má vykladať v tom zmysle, že členskému štátu, na ktorého území bolo začaté konkurzné konanie, priznáva medzinárodnú právomoc rozhodovať o súvisiacich žalobách (pozri najmä rozsudok F-Tex, C-213/10, EU:C:2012:215, bod 27 a citovanú judikatúru).
- 32 Aj keď Súdny dvor doposiaľ uznal len medzinárodnú právomoc rozhodovať o súvisiacej žalobe členského štátu, ktorého súdy majú právomoc podľa článku 3 ods. 1 nariadenia č. 1346/2000, článok 3 ods. 2 nariadenia č. 1346/2000 je potrebné vykladať analogicky.
- 33 Vzhľadom na štruktúru a potrebný účinok nariadenia č. 1346/2000 sa totiž článok 3 ods. 2 tohto nariadenia musí považovať za ustanovenie, ktoré priznáva súdom členského štátu, na území ktorého bolo začaté vedľajšie konkurzné konanie, medzinárodnú právomoc rozhodovať o súvisiacich žalobách v rozsahu, v akom sa tieto žaloby týkajú majetku dlžníka nachádzajúceho sa na území tohto štátu.
- 34 Na jednej strane, ako to zdôraznil generálny advokát v bode 32 svojich návrhov, článok 25 ods. 1 prvý pododsek nariadenia č. 1346/2000 stanovuje povinnosť členských štátov uznať a vykonať rozhodnutia týkajúce sa priebehu a skončenia konkurzného konania vydané tak súdmi s právomocou podľa článku 3 ods. 1 tohto nariadenia, ako aj súdmi, ktorých právomoc je založená na odseku 2 tohto článku 3, kým článok 25 ods. 1 druhý pododsek uvedeného nariadenia spresňuje, že prvý pododsek článku 25 ods. 1 sa uplatňuje rovnako na „súdne rozhodnutia priamo vyplývajúce z konkurzného konania a súdne rozhodnutia s ním úzko súvisiace“, to znamená najmä na rozhodnutia vo veci súvisiacej žaloby.
- 35 Tým, že toto nariadenie zavádza povinnosť uznania „súvisiacich“ rozhodnutí, ktoré prijali súdy s právomocou podľa článku 3 ods. 2 nariadenia č. 1346/2000, zdá sa, že toto nariadenie týmto súdom prinajmenšom implicitne priznáva právomoc prijímať tieto rozhodnutia.
- 36 Na strane druhej je potrebné pripomenúť, že jeden z podstatných cieľov sledovaných možnosťou stanovenou v článku 27 nariadenia č. 1346/2000, a to začať vedľajšie konkurzné konanie, spočíva najmä v ochrane miestnych záujmov, bez ohľadu na skutočnosť, že toto konanie môže rovnako sledovať aj iné ciele (pozri v tomto zmysle rozsudok Burgo Group, C-327/13, EU:C:2014:2158, bod 36).
- 37 Súvisiacou žalobou, o akú ide v konaní vo veci samej, na základe ktorej sa má určiť, že určitý majetok patrí do vedľajšieho konkurzného konania, sa majú konkrétne chrániť tieto záujmy. Táto ochrana, a teda aj potrebný účinok najmä článku 27 tohto nariadenia, by boli citelne oslabené, ak by túto súvisiacu žalobu nebolo možné podať na súdy členského štátu, na území ktorého bolo začaté vedľajšie konanie.
- 38 Preto je potrebné dospieť k záveru, že súdy členského štátu, v ktorom bolo začaté vedľajšie konkurzné konanie, majú právomoc na základe článku 3 ods. 2 nariadenia č. 1346/2000 rozhodovať o určení majetku dlžníka, na ktorý sa vzťahujú účinky tohto konania.

O výlučnej alebo alternatívnej medzinárodnej právomoci rozhodovať o určení majetku dlžníka, na ktorý sa vzťahujú účinky vedľajšieho konkurzného konania

- 39 Napokon pokiaľ ide o otázku, či je právomoc súdov členského štátu, v ktorom bolo začaté vedľajšie konkurzné konanie, rozhodovať o určení majetku dlžníka, na ktorý sa vzťahujú účinky tohto konania, výlučná alebo alternatívna, je potrebné pripomenúť, že judikatúra Súdneho dvora uznávajúca právomoc súdov podľa článku 3 ods. 1 nariadenia č. 1346/2000 rozhodovať o súvisiacich žalobách, je v zásade založená na potrebnom účinku tohto nariadenia (pozri v tomto zmysle rozsudky Seagon,

C-339/07, EU:C:2009:83, bod 21, a F-Tex, C-213/10, EU:C:2012:215, bod 27). Ako vyplýva z bodu 37 predmetného rozsudku, to isté platí, aj pokiaľ ide o analogickú právomoc súdov, ktoré majú právomoc na základe odseku 2 tohto článku 3.

- 40 V dôsledku toho na účely určenia, či ide o výlučnú alebo alternatívnu medzinárodnú právomoc rozhodovať o súvisiacich žalobách, a teda určenia pôsobnosti odsekov 1 a 2 uvedeného článku 3, je potrebné rovnako zabezpečiť potrebný účinok týchto ustanovení.
- 41 Pokiaľ ide teda o žalobu na určenie, že určitý majetok dlžníka, na ktorý sa vzťahujú účinky vedľajšieho konkurzného konania, akými sú žaloby vo veci samej, je potrebné konštatovať, že takáto žaloba má zjavne priamy vplyv na záujmy spravované v rámci hlavného konkurzného konania, keďže navrhované rozhodnutie by nevyhnutne implikovalo, že predmetný majetok nepatrí do hlavného konania. Ako však v podstate zdôraznil generálny advokát v bode 57 svojich návrhov, súdy členského štátu, v ktorom začalo hlavné konanie, majú takisto právomoc rozhodovať o súvisiacich žalobách, a teda určiť rozsah účinkov tohto konania.
- 42 Za týchto podmienok by výlučná právomoc súdov členského štátu, v ktorom bolo začaté vedľajšie konkurzné konanie, rozhodovať o určení majetku dlžníka, na ktorý sa vzťahujú účinky tohto konania, zbavovala článok 3 ods. 1 nariadenia č. 1346/2000 jeho potrebného účinku v rozsahu, v akom toto ustanovenie stanovuje medzinárodnú právomoc rozhodovať o súvisiacich žalobách, a preto ju nemožno prijať.
- 43 Okrem toho z ustanovení nariadenia č. 1346/2000 nevyplýva, že by toto nariadenie priznávalo súdu, ktorý začal konať ako prvý, právomoc rozhodnúť o súvisiacej žalobe. Na rozdiel od toho, čo tvrdí zamestnanecká rada NNSA, takáto právomoc nevyplýva ani z rozsudku Staubitz-Schreiber (C-1/04, EU:C:2006:39), ktorý sa týka odlišného prípadu, konkrétne prípadu priznania právomoci začať hlavné konkurzné konanie, a teda priznania právomoci, ktorá je podľa ustanovení tohto nariadenia výlučná.
- 44 Je pravda, ako to tvrdia viaceré dotknuté osoby, že uznanie „alternatívnej“ súdnej právomoci v tomto kontexte implikuje riziko konkurujúcich a potenciálne nezlučiteľných rozhodnutí.
- 45 Ako však poznamenal generálny advokát v bode 60 svojich návrhov, článok 25 ods. 1 nariadenia č. 1346/2000 umožní vyhnúť sa riziku nezlučiteľných rozhodnutí tým, že uloží každému súdu, na ktorom sa koná o súvisiacej žalobe, o akú ide vo veci samej, aby uznal predchádzajúce rozhodnutie prijaté iným súdom s právomocou podľa článku 3 ods. 1, prípadne 2 tohto nariadenia.
- 46 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy je potrebné odpovedať na prvú časť položenej otázky tak, že článok 3 ods. 2 a článok 27 nariadenia č. 1346/2000 sa majú vykladať v tom zmysle, že súdy členského štátu, v ktorom bolo začaté vedľajšie konkurzné konanie, majú alternatívnu právomoc so súdmi členského štátu, v ktorom bolo začaté hlavné konanie, rozhodnúť o určení majetku dlžníka, na ktorý sa vzťahujú účinky tohto vedľajšieho konania.

O druhej časti otázky

- 47 Druhou časťou svojej otázky sa vnútroštátny súd v podstate pýta, aké právo sa uplatňuje na určenie majetku dlžníka, na ktorý sa vzťahujú účinky vedľajšieho konkurzného konania.
- 48 V tejto súvislosti je potrebné na jednej strane pripomenúť, že účinky vedľajšieho konkurzného konania sa obmedzujú, ako to vyplýva z článku 3 ods. 2 a článku 27 nariadenia č. 1346/2000, na majetok dlžníka, ktorý sa v deň začatia konkurzného konania nachádza na území členského štátu, v ktorom bolo začaté vedľajšie konanie.

- 49 Na strane druhej z odôvodnení 6 a 23 nariadenia č. 1346/2000 po prvé vyplýva, že toto nariadenie stanovuje jednotné kolízne normy, ktoré nahrádzajú vnútroštátne pravidlá medzinárodného práva súkromného, a po druhé, že toto nahradenie sa v súlade so zásadou proporcionality obmedzuje na pôsobnosť pravidiel stanovených týmto nariadením. Uvedené nariadenie teda v zásade nevylučuje v kontexte súvisiacej žaloby, o akú ide vo veci samej, uplatňovanie právnych predpisov členského štátu, z ktorého je súd, na ktorom sa koná o tejto súvisiacej žalobe, týkajúci sa medzinárodného práva súkromného tohto štátu, keďže nariadenie č. 1346/2000 neobsahuje jednotné pravidlo upravujúce predmetnú situáciu.
- 50 Pokiaľ však ide o otázku, či sa na účely uplatňovania nariadenia č. 1346/2000 musí majetok považovať za majetok nachádzajúci sa na území členského štátu v deň začatia konkurzného konania, je potrebné konštatovať, že toto nariadenie skutočne stanovuje jednotné pravidlá, pričom v tejto súvislosti vylučuje akékoľvek použitie vnútroštátnej právnej úpravy.
- 51 Z článku 2 písm. g) nariadenia č. 1346/2000 totiž vyplýva, že na účely tohto nariadenia „členský štát, v ktorom sa majetok nachádza“, znamená v prípade hmotného majetku, členský štát, na ktorého území sa tento majetok nachádza, v prípade majetku a práv, pri ktorých sa vlastníctvo alebo nárok musí zapisovať do verejného registra, členský štát, pod ktorého právomocou sa takýto register vedie, a napokon v prípade pohľadávok, členský štát, na ktorého území má tretia strana, ktorá je tieto pohľadávky povinná uhradiť, centrum svojich hlavných záujmov v zmysle článku 3 ods. 1 uvedeného nariadenia. Napriek zložitosti právnej situácie, o akú ide vo veci samej, musí toto pravidlo umožňovať vnútroštátnemu súdu, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, lokalizovať predmetný majetok, práva alebo pohľadávky.
- 52 V tejto súvislosti je potrebné dodať, že aj keď článok 2 písm. g) nariadenia č. 1346/2000 výslovne odkazuje len na majetok, práva a pohľadávky, ktoré sa nachádzajú v členskom štáte, nemožno z toho vyvodiť záver, že toto ustanovenie sa neuplatňuje v prípade, keď sa predmetný majetok, právo alebo pohľadávka musia považovať za majetok, právo alebo pohľadávku nachádzajúce sa v treťom štáte.
- 53 Na identifikáciu majetku patriaceho do vedľajšieho konkurzného konania postačuje overiť, či sa v deň začatia konkurzného konania tento majetok nachádzal v zmysle článku 2 písm. g) nariadenia č. 1346/2000 na území členského štátu, v ktorom bolo toto konanie začaté, bez toho, aby prípadne otázka, v akom inom štáte sa tento majetok nachádzal v neskoršom štádiu, mala v tejto súvislosti nejaký význam.
- 54 V dôsledku toho, pokiaľ ide o spory vo veci samej, prináleží vnútroštátnemu súdu najprv overiť, či predmetný majetok, pri ktorom sa nezdá, že ho možno považovať za hmotný majetok, predstavuje majetok alebo práva, pri ktorých sa vlastníctvo alebo nárok musí zapisovať do verejného registra, alebo či sa musia považovať za pohľadávky. Ďalej prináleží tomu istému súdu zistiť, či členský štát, pod ktorého právomocou sa takýto register vedie, je členským štátom, v ktorom bolo vedľajšie konkurzné konanie začaté, v tomto prípade Francúzska republika, prípadne či je členským štátom, na ktorého území má tretia strana, ktorá je tieto pohľadávky povinná uhradiť, centrum svojich hlavných záujmov, Francúzska republika. Len v prípade, že jedna z týchto podmienok vedie k pozitívnemu výsledku, patrí predmetný majetok do vedľajšieho konkurzného konania začatého vo Francúzsku.
- 55 Za týchto podmienok je potrebné na druhú časť položenej otázky odpovedať tak, že určenie majetku dlžníka, na ktorý sa vzťahujú účinky vedľajšieho konkurzného konania, sa musí uskutočniť v súlade s ustanoveniami článku 2 písm. g) nariadenia č. 1346/2000.

O trovách

- 56 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (prvá komora) rozhodol takto:

Článok 3 ods. 2 a článok 27 nariadenia Rady (ES) č. 1346/2000 z 29. mája 2000 o konkurznom konaní sa majú vykladať v tom zmysle, že súdy členského štátu, v ktorom bolo začaté vedľajšie konkurzné konanie, majú alternatívnu právomoc so súdmi členského štátu, v ktorom bolo začaté hlavné konanie, rozhodnúť o určení majetku dlžníka, na ktorý sa vzťahujú účinky tohto vedľajšieho konania.

Určenie majetku dlžníka, na ktorý sa vzťahujú účinky vedľajšieho konkurzného konania, sa musí uskutočniť v súlade s ustanoveniami článku 2 písm. g) nariadenia č. 1346/2000.

Podpisy